

Ege'den 1,65 milyar dolarlık dış satım

Ege İhracatçı Birlikleri (EİB), 2025 yılının ikinci yarısına güçlü bir başlangıç yaparak temmuz ayında ihracatını geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 8 artırarak 1 milyar 650 milyon dolara çıkardı. Türkiye genelinde ise temmuz ihracatı yüzde 11 artışla 24 milyar 951 milyon dolara ulaştı. EİB'in ocak-temmuz dönemi ihracatı yüzde 1 artışla 10,6 milyar dolara, son 12 aylık ihracatı ise yüzde 2 yükselerek 18,5 milyar dolara ulaştı.

Endeks hesaplarında süre 6 aydan 12 aya çıkarılıyor

SANAYİ VE TARIM BİRLİKTE BÜYÜDÜ

Sanayi sektörleri yüzde 8 artışla 889 milyon dolarlık ihracata imza atarken, tarım ihracatı yüzde 9 büyüyerek 654 milyon dolara yükseldi. Madencilik sektörünün temmuz ihracatı 107 milyon dolar oldu.

Temmuz ayında EİB bünyesinde en fazla ihracat yapan birlik, 243 milyon dolarla Ege Demir ve Demirdışı Metaller Birliği oldu. Su ürünleri ve hayvansal mamuller birliği ise yüzde 32 artışla 169,5 milyon dolara ulaşarak ikinci sıraya yerleşti. Hazır giyim ihracatı ise 128,5 milyon dolarla üçüncü sırada yer aldı. Ege Tütün İhracatçıları Birliği, ihracatını yüz-

de 24 artırarak 112 milyon dolara çıkarırken, yıllık bazda 1 milyar doları aştı. Kuru meyve ihracatı ise temmuzda yüzde 21 artarak 78 milyon dolara yükseldi.

Mobilya, kâğıt ve orman ürünleri ihracatı 63,5 milyon dolar, zeytin ve zeytinyağı 34,5 milyon dolar oldu. Deri ve tekstil ihracatı da temmuzda sınırlı artış gösterdi. Yaş meyve sebze ihracatı ise don zaran nedeniyle yüzde 10 azaldı.

EGE'NİN İHRACATINDA ARTIŞ

Ege Bölgesi'nin toplam temmuz ihracatı yüzde 11,5 artışla 2,5 milyar doları aştı. İzmir 1 milyar 238 milyon dolarla liderliğini sürdürürken, Manisa 445,8 milyon dolar, Denizli ise 416 milyon dolarla ilk üçte yer aldı. Balıkesir yüzde 72'lik artışla 138,5 milyon dolar ihracata ulaşarak artış rekoru kırdı. Muğla, Aydın, Afyonkarahisar, Kütahya ve Uşak da ihracatını artıran iller arasında yer aldı.

Temmuz ayında EİB ihracatının yüzde 45'i AB ülkelerine yapıldı. En fazla ihracat yapılan ülke 143,7 milyon dolarla ABD olurken, Almanya 143,1 milyon dolarla ikinci sıraya geriledi. İtalya, İngiltere ve İspanya da üst sıralarda yer aldı.

RAKAMLAR İYİ AMA İHRACATÇI HÂLÂ ACI ÇEKİYOR

Ihracat rakamlarındaki artışın sektördeki sıkıntıları gölgelememesi gerektiğini belirten Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, "Ihracat rakamlarındaki artış, ihracatçılar olarak acı çektiğimiz gerçeğini değiştirmiyor. Üretim ve ihracatta Türkiye rakipleriyle rekabette zorlanıyor, Türk ihracatçılarının rekabetçiliğini güçlendirmemiz gerekiyor" dedi.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI verilerine dikkat çeken Eskinazi, üretimde ciddi yavaşlama yaşandığını hatırlatarak şunları söyledi: "İşimiz Üretim Gücümüz İhracat mottosunun içini doldurabiliyoruz için PMI endeksini eşik değer olan 50 puanın üzerine taşımamız. TCMB'nin ihracatçılara sağladığı

yüzde 3'lük döviz bozdurma desteğini 3 ay daha uzatması ihracatçılar için moral oldu. Bu adımların devamını bekliyoruz."

Tarım ihracatçılarının finansmana erişiminin kolaylaştırılması gerektiğini vurgulayan Eskinazi, Türk Eximbank'tan sektör için özel kredi paketi talep etti. "Tarım ihracatçılarımız bir yıl boyunca ihraç edecekleri ürünleri alacakları ve stoklayacakları sezona giriyorlar" diyen Eskinazi, "Tarım sektörlerimizin pozitif ayrımcılığa ihtiyacı var... TL reeskont kredilerinde günlük 4 milyar TL'lik limitin 6 milyar TL'ye çıkarılması gerekiyor. Bu, ihracatçılarımızın 3 ayı bulan bekleme sürelerini makul seviyeye düşürecek" ifadelerini kullandı.

HER 4 FİRMADAN SADECE BİRİ YATIRIM PLANLIYOR

Sanayi yolunda 3 kasis var maliyet, döviz ve finansman

Ali YILDIRIM
İSTANBUL
ali.yildirim@dunya.com
OTOMOTİV
DÜNYASI

Sanayinin tüm kollarında alarm zilleri çalmaya devam ediyor. Uzun bir süredir, destek bekleyen **sanayici** düşen faiz oranlarına rağmen hâlâ istediği finansmana ulaşamıyor. Gerek **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** verileri gerekse Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri çarklarda yaşanan sorunu ortaya koyuyor. Otomotiv tarafında da işler çok farklı değil. Uzun bir süredir otomotiv tesisleri tam kapasite çalışmıyor. Bu yüzden sektörde yeni markaların da etkisiyle karlılık oldukça düşük seviyede. Taşıt Araçları Tedarik **Sanayicileri** Derneği (TAYSAD), üyeleri de aynı sorunlar etrafında dolanıyor. TAYSAD yaptığı anketle otomotiv tedarik **sanayisinin** son 2 yılda yaşadığı zorlukları ele aldı. Bu kapsamda, sektörün son iki yılda yaşadığı en büyük zorluk, yüzde 92 ile yüksek iş gücü maliyetleri oldu. Sektör temsilcileri ayrıca yüzde 82,22 ile baskılanan döviz ve yüzde 46,67 ile de faiz yükü/krediye erişim zorluğunu en büyük zorluklar arasında sıraladı.

İstihdamdaki daralma dikkat çekti

Ankette istihdamdaki daralma da dikkat çekti. İstihdamda yüzde 10'dan fazla küçülme yaşayan firmaların oranı yüzde 64'ü buldu. Ankete göre son 12 ayda istihdamda daralma yaşanmadığını belirtenlerin oranı ise yüzde 31,56'da kaldı. 2025 yılının ilk çeyrek sonu itibarıyla şirket borçluluğunda artış bekleyenlerin oranı yüzde 49,33 oldu. Otomotiv tedarik **sanayisinde** son 2 yılda konkordato ilan etmeyi düşünen firma olmasa da alt tedarikçilerinin yüzde 34'ünün konkordato ilan etmesi endişe verici olarak kayıtlara geçti. Bu durum, tedarik **sanayicileri** açısından konkordatonun, şirketin tavsiyesi ile eş değer ve firma için geri dönülemez bir yol olarak görülmesinden dolayı düşünülmeyişi şeklinde yorumlanıyor.

Kapasite düştü kaybedilen projeleri Çin kaptı

Sanayicilerin yüzde 35'inin kapasite kullanım oranının yüzde 70'in altında kaldığı görüldü. Ankete göre 2025 yılında kapasite artışı yatırım planlamayanların oranı yüzde 64 olurken kararsızlarla birlikte bu oranın yüzde 74

Sanayici son dönemin en zor virajlarından birini dönüyor. Bir tarafta artan maliyetler diğer tarafta baskılanan döviz ve faiz yüküyle **sanayici** yoruluyor. Vakit kaybetmemek gerektiğini söyleyen TAYSAD Başkanı Birinci, "Sektörel ve yapısal önlemler hayata geçirilmeli. 4 firmadan 3'ü yatırım yapmıyor" dedi.

Yakup Birinci

'Geleceğe dönük beklentiler zayıfladı'

Sorunlarının çok net olduğunu söyleyen TAYSAD Yönetim Kurulu Başkanı Yakup Birinci, "Hızla yükselen maliyetler, döviz kuru politikaları ve finansmana erişimde yaşanan darboğaz... Bu sorunların çözümü için sektörel ve yapısal önlemlerin vakit kaybetmeden hayata geçirilmesi gerekiyor. Her 4 firmadan 3'ü yatırım yapmıyor. Bu tablo, sadece mevcut durumu değil, geleceğe dönük beklentilerin de zayıfladığını ortaya koyuyor" dedi.

Çin'den ithalat 5 yılda %156 arttı

Orta ve uzun vadeli yapısal tehditlerin de gündemde olduğuna dille getiren Yakup Birinci, bunların başında Çin'den yapılan ithalattaki hızlı artışa dikkat çekerek şunları söyledi: "Çin gibi ülkelerle rekabette korunmak adına yerli tedarikçi

kullanımının artırılması, yerleşmeye göre teşvik sisteminin kurgulanması ve ana **sanayi** ile tedarikçi arasında adil ve uzun soluklu fiyatlama mekanizmalarının hayata geçirilmesi büyük önem taşıyor. Bu noktada özellikle Çin'den gelen ithalatın son yıllarda hızla

artmakta olduğunu göz ardı edemeyiz. GTIP 8708 başlığı altında, yani motorlu taşıtlar için parça ve aksesuarlar kategorisinde, Çin'den ithalatın son 5 yılda yüzde 156 arttığını görüyoruz. Metal dökmünden parçalarda ise Çin'in payı son 3 yılda yüzde 175 arttı. Bu artış, uzun vadede üretimin ithalata bağımlı hale gelmesine, yerli tedarikçinin zayıflamasına ve **sanayimizin** dışa açıklığının kritik seviyelere ulaşmasına yol açabilir. Bu nedenle, ithalata bağımlılığı azaltacak yerli üretim ve tedarik stratejilerinin hızla geliştirilmesi ve desteklenmesi hayati önemdedir."

